

[Bilgrav-Nielsen]

her i landet. Så får vi amerikanske tilstande i TV. Så kan hr. Dohrmann og hr. Poulsgaard ikke engang få lov til at se »Dollars« i frihed uden afbrydelse hvert femte minut.

Jeg siger velbekomme!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 169:

Forslag til lov om ændring af lov om musik.
(Fremsat 30/1 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 170:

Forslag til lov om ændring af lov om Det kgl. Teater og oprettelsen af en kulturel fond.
(Fremsat 30/1 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

For nu at begynde med det positive – det er ministeren jo så glad for, og nu er vi kommet så sent hen på eftermiddagen, at vi også skal sørge for at dække den side af sagen – kan socialdemokratiet tilslutte sig lovforslaget, der vedrører Det kgl. Teater og oprettelsen af en kulturel fond, nr. L 170.

Vi synes, det er et rigtigt princip, der er foreslået, men vi synes på den anden side, at det er en overordentlig lang afviklingsperiode, der er foreslået, nemlig 10 år med 1 pct. om året.

Vi er altså enige i princippet, men vil godt være med til at overveje, om man ikke kunne gøre det noget hurtigere. Man kunne jo forestille sig, at procentsatsen blev ændret til 2 og de 10 år ændret til 5. Det vil vi altså godt være med til at se lidt nærmere på.

Så er der musikloven, lovforslag nr. L 169. Der er to dele i den, men for nu stadig at blive på den positive vej vil jeg sige, at vi kan tilslutte os forslaget i § 1, nr. 4, der flytter kompetencen fra ministeren over til musikrådet. Jeg ved ikke, hvor rimeligt det er, men det er jo sket på museumsområdet, for zoologiske haver og på filmområdet, så det tilslutter vi os også, når det drejer sig om musikken.

Men tilbage er så forslaget om at udskyde lovrevisionen, og her er det så slut med de positive og støttende bemærkninger, og årsagen må ministeren finde hos sig selv.

For det danske musikliv er der i de sidste uger sket to overordentlig betydningsfulde begivenheder. Den ene er en stor og glædelig begivenhed. Den indtraf, da statens musikråd fødte sin betænkning og sit forslag om en ny musiklov. Det var ikke bare en glædelig begivenhed, det var også en smuk og velafbalanceret begivenhed, der her var tale om. Smuk, fordi den giver det danske musikliv en tiltrængt og hjælpende hånd; at give en hjælpende hånd er jo i al beskedenhed det, et samfund er i stand til at gøre for musiklivet. Det med ånden, det med vibrationerne, det med aktiviteten, det er til gengæld dets egen sag, men uden den hjælpende hånd bliver der ikke noget at have alt det gode i.

Men der har altså også været en anden betydningsfuld begivenhed, og den står intet mindre end musikkens eget ministerium, kulturministeriet, for. I modsætning til den første og glædelige begivenhed er denne her nærmest sørgelig. Den går i al sin enkelhed ud på, at kulturministeren udskyder revisionen af musikloven én gang til. Dermed er musikloven henvist til en uvis fremtid. Det er trist, men måske ikke så overraskende og uventet, som nogle af reaktionerne kunne tyde på.

Jeg ved godt, at mange havde tillid til ministeren, da hun her fra talerstolen i november 1984 sagde, at det ikke skulle danne væne, dette med at udsætte musikloven, men vi, der har den borgerlige kulturpolitik lidt tættere inde på livet, men ikke i blodet, var klar

[Søren Hansen]

over, at frygten var der. End ikke et lille forslag – bare for at tage det som eksempel – end ikke forslaget om at lade et musikundervisningsudvalg træde i kraft, har ministeren taget med. Men det var bare et lille eksempel, og der er jo en lang, lang række eksempler af samme art, altså små, enkle sager, som umiddelbart kunne sættes i gang.

Kulturministeren burde klappe i sine små hænder – altså i sine egne, rigtige hænder, ikke i dem på roligankasketten, de kan nemlig ikke rigtig høres. I sine egne hænder burde ministeren klappe i begejstring over det forslag, som statens musikråd har lagt på bordet, oven i købet på ministerens egen opfordring. Men i stedet for jubel er ministeren nærmest i panik over et godt, fornuftigt og fremsynet forslag, som i øvrigt alle musiksagkyndige og musikinteresserede har tilsluttet sig; og det er i sig selv ganske interessant, at et helt musikliv – det rytmiske, det klassiske, det i provinsen, det i København, de, der har at gøre med uddannelserne – står bag dette forslag. Jeg tror ikke, det er set tidligere. Et sådant forslag flygter ministeren nærmest fra i panik og konstruerer noget med, at der nu skal forhandles med kommunerne og amtskommunerne om, at de får lagt nogle opgaver over, som regeringen og staten tidligere har varetaget.

Det er de samme kommuner, som kulturministerens kollega har ført en meget, meget hård politik over for, med kraftige nedskæringer af bloktilskuddene – det er ikke millioner, der her er tale om, det er milliarder – med straffeekspeditioner over for aktivitetsudvidelser på 100 pct. og 20 pct. osv. Det er de samme kommuner, som ministeren nu vil overlade dele af opgaven til; sådan har jeg i hvert tilfælde forstået det.

De forhandlinger kunne ministeren jo for det første have taget for længe siden. For det andet har regeringen jo ikke for vane at føre lange forhandlinger med kommunerne, når det drejer sig om disse ting. Julepakken – i milliardklassen som sagt – blev gennemført over en nat eller to. Bloktilskudsnedskæringerne i milliardklassen blev gennemført over en halv aften. Så det er altså ikke lange forhandlinger, kommunerne er vant til, når regeringen skal klare noget med dem. Jeg tror godt, man med lidt god vilje kunne have klarret disse forhandlinger i løbet af nogle uger og dermed have givet tid til, at vi i denne

folketingsssamling kunne have klarret opgaven.

Derfor må jeg sige, at ministerens manøvre, så vidt jeg kan vurdere det, er en dårlig undskyldning for ingenting at ville foretage sig på dette område. Havde man nemlig klarret disse forhandlinger i tide, eller havde man klarret disse forhandlinger i løbet af de par uger, der kunne være til rådighed, ville grundlaget for udsættelsen af lovrevisionen jo svinde ind til det bare ingenting.

Men for hurtigst muligt at få virkeliggjort de mange gode tanker fra statens musikråd vil socialdemokratiet og SF på tirsdag fremsætte forslaget her i folketinget. Vi håber på de radikales medvirken. Vi håber på, at de radikale vil medvirke aktivt til, at vi i løbet af denne folketingsssamling kan nå at få virkeliggjort hele eller meget væsentlige dele af dette forslag.

Nu har hr. Bernhard Baunsgaard jo brugt ikke så lidt tid også i dag på at argumentere imod tidligere regeringer, som har skåret ned, som har sparet, som ikke har været fremsynede nok på kulturområdet. Der er jo kun, som hr. Bernhard Baunsgaard også har understreget det, tale om pebernødder, når vi taler om kulturområdet, og også når vi taler om musikken. Så nu er der altså en chance for, at vi i fællesskab kan få virkeliggjort de gode tanker, der ligger her. Det er jo både et spørgsmål om at fremme trivselen og om at få væksten i gang på musiklivets område.

Hvis ikke dette lykkes, hvis altså ministeren får held til at få et flertal for sin udsættelse af musikloven, har vi en meget usikker fremtid foran os på musikområdet. Vi har set, hvordan bevillingerne er tørret ud. I 1984 måtte man skære med 5 pct., i 1985 med 10 pct., og i 1986 har jeg forstået at man må skære med noget, der ligner 20 pct. Det viser noget om, hvordan det hele tørrer ind, hvis ikke vi sørger for at få sat gang i sagen. Det håber jeg at vi i fællesskab kan gøre og erner for så store dele af området som overhovedet muligt og i denne folketingsssamling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er ked af, at hr. Søren Hansen hele tiden er så uopmærksom, når han sidder i salen, at han ikke opfatter, hvad der bliver sagt. Jeg skulle have argumenteret imod tidli-

[Bernhard Baunsgaard]

gere regeringer, fordi de ikke havde gjort dit eller dat. Men det er jo helt forkert. Jeg har derimod bragt en af hr. Søren Hansens partifæller, som var medlem af de tidligere regeringer, ind i sagen, og så måtte jeg gøre opmærksom på, at dér havde partifællen taget fejl.

Det, der bringer mig herop, er imidlertid ikke dette, for som hr. Qvist Jørgensen sagde, er der jo ikke meget ved at diskutere, hvad der burde være gjort, 10 år efter, at det burde være sket. Men jeg vil gerne spørge i anledning af henstillingen til mig om at være med til at gennemføre musikrådets forslag, om det, man fremsætter, er musikrådets forslag, sådan som det er offentliggjort i betænkningen, idet jeg går ud fra, at hr. Søren Hansen nu har læst betænkningen. Sidst han ville gennemføre det, forstod jeg, at han end ikke vidste, at den var kommet. Men nu har hr. Søren Hansen jo nok læst den. Og er det så det, der foreligger i betænkningen?

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Nu har jeg jo tre gange, indtil videre desværre forgæves, prøvet på at få en egentlig forhandling med hr. Bernhard Baunsgaard om, hvordan vi kunne udforme det lovforslag, som vi gerne ville fremsætte med udgangspunkt i det forslag, som jeg har omtalt, som nyder overordentlig stor respekt, har fået megen ros hele musiklivet rundt, og som er det, statens musikråd har foreslået. Det er det, der danner udgangspunkt for det lovforslag, vi arbejder med i øjeblikket, og som jeg regner med at vi kan fremsætte på tirsdag, og så får vi jo lejlighed til forhåbentlig meget snart at få en egentlig drøftelse af forslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, man forstår vel efter dette, at jeg ikke har kunnet forhandle med hr. Søren Hansen. Hr. Søren Hansen sagde lige før, at han håbede, at han kunne få tilsagn fra mig om, at jeg vil være med til at gennemføre noget. Så spørger jeg: hvad er det? Og så siger hr. Søren Hansen, at det kan jeg få at vide, når jeg har givet svar.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Det svar kan jeg godt give nu: så meget som muligt af det, der er indeholdt i statens musikråds forslag.

Formanden:

Vi har en række ordførere, der venter på at komme til, gør jeg opmærksom på.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det er alene, for at debatten ikke skal køre videre under det indtryk, at der er sket nogle kolossale nedskæringer på dette område.

Jeg vil gerne give tallene fra 1982-83 til 1985-86. De udviser i 1982 en udgift på musiklovens § 3 og § 7 på 17 mill. kr., i 1985-86 på 24 mill. kr. Jeg skal ikke afvise, at der i nogle enkelte år kan være sket nogle små nedskæringer, men det er en realvækst ud over pris- og lønstigninger på formodentlig 4 mill. kr.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Har hr. Søren Hansen gjort op med sig selv, om han også fremsætter den del af musikrådets forslag, der angår det økonomiske?

Fischer (KF):

Det konservative folkeparti er tilfreds med de to lovforslag, som kulturministeren her har fremsat. Vi mener, at det er rigtigt og tidssvarende at placere kompetencen over fordelingen af en række forskelligartede tilskud til musikformål direkte hos musikrådet, der har ekspertise til at forestå fordelingen. Det betyder en administrativ forenkling, der er helt i tråd med regeringens moderniseringsprogram.

Det er også godt, at vi nu påbegynder en fjernelse af afgiften på komponisters og forfatteres værker. Det er jo en særbeskatning, man kan sige en slags fortidslevn, og fjernelsen betyder i realiteten en øget støtte til kunstnerne.

Det er indlysende, at der i dansk musikliv er en række forventninger til øget offentlig aktivitet, til ajourføringer, som udviklingen har gjort aktuelle. Nu har ministeren tilkendegivet, at der ved den kommende lovrevisi-

[Fischer]

on vil blive taget egentligt hul på disse forhold. Men det er jo også indlysende, at der på musikområdet som på øvrige samfundsområder må tages hensyn til den aktuelle økonomi.

Vi hører nu, hvorledes socialdemokratiet som oppositionsparti er blevet iøjnefaldende gavmild og fuldt ud vil imødekomme de fremsatte ønsker om udvidelser på musikområdet. Mange vil nok mene, at der her er en påfaldende kontrast til dengang, da partiet havde regeringsansvaret.

Ja men gavmildhed er da indlysende godt, især for modtageren. Er dansk musikliv på den anden side egentlig ikke bedst tjent med, at dets interesser varetages af et bredt flertal i folketinget, selv om det måtte betyde, at ønskerne kun delvis og gradvis bliver imødekommet? Musiklivet kunne jo også komme ud for ubehagelige overraskelser, hvis man kunne forestille sig en fremtidig situation, hvor der igen kom en socialdemokratisk regering, hvor der igen kom en socialdemokratisk finansminister med et sparenotat, der slog alt det i stykker, man havde givet som oppositionsparti. Vi har jo tidligere set et sparenotat fra en socialdemokratisk finansminister, hvor ingenting blev friholdt, heller ikke kulturen.

I den konservative folketingsgruppe ser vi det som en vigtig opgave, at vi får en sund udvikling i dansk musikliv, gerne med vægt på en decentral udvikling, som kommer virkelig mange til gode. Vi finder det afgørende, at der lægges vægt på kvalitet, som mange kan have glæde af.

Vi er villige til i den kommende tid i kulturudvalget at se nærmere på områder, hvor der er akutte behov. Men hvad angår den samlede strategi, må vi have tid til at afveje de forskellige forhold i forhold til hinanden og også med de budgetmæssige muligheder.

Jeg synes, det er udmærket, at ministeren nu har bebudet snarlige forhandlinger mellem stat, amter og kommuner om en mere naturlig byrdefordeling, der indebærer et ændret, men ikke svækket statsligt engagement. Det tror jeg at alle kan have glæde af.

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne starte med det, som vi i venstre især glæder os over ved disse lovforslag, og det er spørgsmålet om, at man nu fjerner

den uretfærdige særbeskatning af komponister og forfattere, som har bestået, så vidt jeg har forstået, siden 1930'erne. De har via deres organisationer måttet betale 10 pct. af deres indtægter, og det bliver nu aftrappet. Så kan man selvfølgelig alt efter temperament sige, at 10 år er længe, men det virkelig gode er, at princippet nu bliver forladt én gang for alle, og jeg ved, at vores tidligere kulturordfører, fru Mette Madsen, der nu er kirkeminister, virkelig har gjort, hvad hun kunne for at få denne sag igennem, så også for hende er det en virkelig god ting, der sker nu.

Spørgsmålet om musikrådet, der skal have den endelige kompetence, er jo et led i regeringens moderniseringsprogram. Vi skal have tydeliggjort, hvem der har kompetencen, og ministeren skal ikke sidde og have en overdommerfunktion. Det er vigtigt at vide, hvem der tager beslutningerne, og det er så det, der ligger i forslaget.

Udskydelsen af revision af musikloven er vi måske ikke ligefrem jublende lykkelige over. Vi forstår på den anden side godt, at det er vigtigt, at man får set nøje på, hvem der skal betale hvad, ikke nødvendigvis for at spare penge, men netop for at finde en mere hensigtsmæssig måde for samvirket mellem det statslige engagement og det lokale engagement, og det gælder naturligvis også på det økonomiske område.

Skulle der være nogle akutte behov, håber vi også, at man i udvalget kan finde frem til nogle dele af musikloven, som man måske kunne tage hul på, men ellers håber vi, at der snart kommer gang i en egentlig revision af musikloven. Det er jo ikke bare et spørgsmål om selve det at formulere et lovforslag, det er også et spørgsmål om, hvem og hvordan man skal betale.

Vi kan altså støtte lovforslagene.

Birthe Hansen (SF):

Som det allerede er sagt, fik kulturministeren jo revisionen af musikloven udsat et år i sidste folketingssamling, fordi musikrådet ikke var færdigt med at gennearbejde forslaget til en revision af loven. Kulturministeren lovede så at komme med et musiklovsforslag i denne samling.

Nu er statens musikråd færdigt, men alligevel kommer ministeren så og ønsker revisionen udsat endnu et år. Og hvorfor nu det?

[Birthe Hansen]

Jo, bl.a. fordi ministeren vil forhandle med amter og kommuner om nogle byrdefordelingsspørgsmål, forhandlinger, som jo egentlig ikke behøvede at afvente det fuldt færdige forslag fra musikrådet.

Alle har vidst, at revisionen skulle komme, så hvorfor først gå i gang med de forhandlinger nu, mens musiklovsbevillingerne bliver udhulet mere og mere og musiklivet dermed mere og mere fattigt? Musikrådet må år for år afslå flere ansøgninger om støtte til musikarrangementer, og en hel del vigtige spørgsmål om f.eks. musikundervisning, om uddannelse af rytmiske pædagoger ud over dem, der nu uddannes på det rytmiske konservatorium, om landsdelsorkestrenes, ikke mindst Sjællands Symfioniorkesters, muligheder, om de rytmiske spillesteder, om amatørmusikkens forhold osv. osv. må altså udskydes endnu et år.

Vi går imod lovforslaget og håber trods alt – og det håb kan jo så være stort eller lille i øjeblikket – at andre partier også gør det.

Men selvfølgelig ville det være en tom demonstration blot at stemme imod en udsættelse af en revision. Man må sætte noget andet i stedet, og som hr. Søren Hansen nævnte, gør vi også det. Vi fremsætter et lovforslag sammen med socialdemokratiet.

Får vi ikke revideret den lov nu, bliver statens musikråd reduceret til et ekspeditionskontor, der kan bruge en masse tid til at fordele færre og færre penge, og eftersom kulturministeren har udtalt, at hun godt vil putte flere penge i musik, er det altså svært at se, hvorfor det skal vente. Er det, fordi ministeren vil lægge en del af økonomien og afgørelserne ud i kommuner og amter under det sædvanlige påskud om, at opgaverne løses bedst dér, hvor de er nærmest ved beslutningstagerne? Det lyder så pænt og decen- tralt, og det rummer da også en sandhed. Men de ord er i de senere år i den grad blevet misbrugt til at overføre byrder fra staten til kommunerne, uden at kommunerne har fået mulighed for at bære byrderne, idet man fra regeringens side samtidig med, at man gav dem byrderne, huggede de penge, som de skulle bruge til at bære byrderne med. Vi bliver altså mistænksomme, hver gang en minister lige skal forhandle med kommuner og amter, før der kommer noget ud af en lov eller en lovændring. Ministerforhandlingerne ender alt for ofte i diktater, som kommuner-

ne så må rette sig efter, først og fremmest til skade for borgerne.

Da vi sidste år diskuterede udsættelse af musikloven, fik vi et par spørgsmål op at vende. Det ene var landsdelsorkestrenes pligt til turnévirkksomhed i deres landsdel og nogle landsdelsorkestres manglende interesse for at udføre denne pligt.

Det andet problem var ulighederne i aflønningen af orkestermedlemmer i landsdelsorkestrene på den ene side og i de københavnske orkestre, Det kongelige Kapel og radiosymfioniorkestret, på den anden. Kulturministeren mente dengang, at det var et overenskomstspørgsmål, og kunne derfor ikke andet end udtrykke sympati for sagen, hvilket de øvrige partier i folketingssalen også gjorde, så vidt jeg husker. Vi fik det indtryk, at forhandlingerne skulle i gang meget snart, men der er ikke sket noget. Forhandlingerne er aldrig nogen sinde startet, og jeg vil derfor gerne spørge, hvad der er grunden til det, for kulturministeren må vel have været i kontakt med finansministeren om sagen et par gange, siden vi talte om det sidst.

Det er SF's opfattelse, at der må findes en løsning på problemet nu, ikke sådan, at landsdelsorkestrene med ét slag indhenter 19-20 års ulighedsbehandling, men sådan, at en optrapning, en opretning, går i gang og i løbet af forholdsvis kort tid bliver til en ligestilling.

Så vil jeg godt til slut sige, at der er dog noget, vi er positive over for. Vi kan nemlig tiltræde den foreslåede overførsel af kompetence til statens musikråd og forslaget om ændring af den kulturelle fonds virksomhed.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Dette er jo folkets talerstol, den frieste talerstol. Heroppe kan alt muligt siges, men jeg synes godt nok, det var et fantastisk indlæg, vi lige hørte fra fru Birthe Hansen. Eller også har fru Birthe Hansen sovet i timen, for ministeren sagde lige for 10 minutter siden, at år efter år er der blevet tildelt musiklivet flere penge. Men så har fru Birthe Hansen alligevel den frækhed at sige, at der bliver færre og færre midler til rådighed. En af de to damer mingelerer lidt letsindigt med sandheden.

Formanden:

Som hr. Poulsgaard ved, er det ikke alt, man må sige fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg har ikke til hensigt at kommentere hr. Poulsaards meget venlige bemærkninger – jeg føler faktisk ikke nogen grund til det – men jeg vil lige sige, at der ikke er tale om flere og flere penge; der er tale om de samme penge, der stadig væk deles ud af.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det kan altid betale sig at sætte sig ind i de sager, man gerne vil diskutere her. Fru Birthe Hansen har ikke ret. Når bevillingerne fra dengang, da socialdemokraterne gik af, og til nu er steget med 40 pct., kan det ikke hjælpe, at man siger, der er stadig færre penge at fordele af. Det er ikke sandt, og man vinder nu aldrig ved at påstå sådan noget. Man skal holde sig til kendsgerningerne.

Med hensyn til, at vi må gøre noget for at sørge for, at landsdelsorkestrene kan turnere, vil jeg sige, at jeg fik gennemført, at det allerede er med på indeværende års finanslov. Som bekendt er landsdelsorkestrene et fælles foretagende for amter og stat, og derfor forventer det, at forhandlingerne kommer i gang med amternes forhandlingsudvalg, men pengene er der allerede nu.

Jeg foreslog, at vi skulle gå i gang med at gennemføre den revision af musikloven, som var forudset, allerede i indeværende år. Der var dengang hos socialdemokraterne ikke særlig interesse for det. Tværtimod, men noget blev altså gjort. Der blev sat nogle flere statspenge af til hjælp til musikinstrumenter.

Må jeg sige om de to lovforslag, at vi fuldt ud støtter afløsningen af den afgift, der har været for komponister og andre til den kulturelle fond. Den er oprettet i 1935, og nu godt 40 år efter skal den altså afskaffes, og det kan tilsyneladende ikke gå stærkt nok. Jeg kunne da også godt ønske, at det gik lidt stærkere, men jeg synes, at man først og fremmest i dag skal glæde sig over, at der kommer gang i det, og ikke beklage sig over, at det ikke går stærkere. Havde det så megen hast, kunne man have fremsat forslag om det før.

Derefter kommer jeg til forslaget til lov om ændring af lov om musik. De første 4 punkter skal jeg gerne gå ind for. Det 5. punkt, om udsættelse af revisionen af musikloven, går jeg imod. Jeg spurgte den socialdemokratiske ordfører, om han gik ind for det økonomiske i den. Det havde han øjensynlig ikke gjort sig klart.

Det forslag, der foreligger fra musikrådet, vil i løbet af en 3-årig periode medføre en ekstra udgift for staten på 20 mill. kr. Det er et beløb, der bestemt ikke forskrækker mig, og det går jeg fuldt og helt ind for.

Så er der spørgsmålet om, hvornår vi skal gennemføre det. Musikrådet har nu brugt godt et år til sine overvejelser. Vi er nået til februar. Vi holder fri i 14 dage herinde, fordi vi skal ud at gøre propaganda for vores opfattelse om, hvad der skal ske med EF-pakken, og fordi der er Nordisk Råd. Det vil jeg sige, at vi først kan tage fat på arbejdet i marts måned. Det vil jeg sige, at der i heldigste tilfælde er april og maj 1986 til at arbejde i.

Jeg vil ikke være med til at jasje 20 mill. kr. igennem. Jeg vil have tid til at overveje, hvad der skal ske, men jeg mener, at det er forkert at udskyde alt, hvad der foreslås af musikrådet, til næste samling. Jeg kan for mit vedkommende sige, at der er ting, der haster så meget, at de bør ske allerede nu, og jeg mener, at vi først og fremmest må sørge for, at det bliver slået fast, at vi skal have udnævnt konsulenterne, som skal hjælpe os med opbygningen af uddannelsesstederne. Det gælder naturligvis musikskolekonsulenten. Det er nu en halvdagsstilling, men den bør omgående ændres til en heldagsstilling, så vi har den nødvendige sagkundskab at spørge, når vi går i gang med udbygningen af dette forslag til støtte for dansk musikliv.

Det gælder også forslaget om ansættelse af en konsulent for amatørmusik. Det går jeg helt ind for at vi også hurtigst muligt får gennemført. Jeg mener, at vi i denne samling også skal træffe beslutning om oprettelse af en række musikuddannelsessteder. Det forekommer mig, når vi nu giver musikrådet flere beføjelser, end det har i dag, at det er nødvendigt, at vi gennemfører det forslag – som er musikrådets nr. 32 af i alt 33 forslag – om styrkelse af musikrådets sekretariat.

I al almindelighed vil jeg gerne sige, at det er meget godt, at vi har en række udvalg, og at man vel især efter den anden verdenskrig i

[Bernhard Baunsgaard]

disse udvalg har fået den opfattelse, at blot man orienterer ministeren, er den hellige grav vel forvaret, så har man gjort sin pligt over for det område, man er sat til at styre. Hertil vil jeg gerne sige, at det forekommer mig at være helt forkert. I en tid, hvor vi har mindretalsregeringer – og det har været det normale i efterkrigstiden – kan man ikke og har man ingen ret til fra disse udvalgs side at gå ud fra, at blot man orienterer ministeren, hvad enten det er en borgerlig eller en socialdemokratisk minister, har man orienteret de mennesker, der har bedt én varetage et bestemt område. Man må vænne sig til, at det er nødvendigt, at man også giver folketinget besked. Jeg synes, det er højest utilfredsstillende, at jeg igennem denne betænkning skal erfare, at pengene har slået dårligt til til de musikformål, man er blevet sat til at varetage. Det er også en af de ting, vi allerede i denne samling bør se om vi eventuelt kan skaffe en merbevilling til, så man kan få mere gang i musiklivet.

Jeg vil ikke udelukke, at der derudover kan være andre ting, som bør gennemføres, inden vi tager på sommerferie, men det, jeg har nævnt her, må efter min mening gennemføres nu, og jeg gentager, at 20 mill. kr. mere fra statens side for at give dansk musikliv et godt grundlag, som musikrådet foreslår, i løbet af 3 år forskrækker mig ikke. Det synes jeg vi godt kan give tilsagn om.

Men de påstande, som den socialdemokratiske ordfører fremsætter i dag i Politiken om, at dansk musikliv kører på vågeblus, og SF-ordførers påstand om, at der er færre og færre penge til rådighed, når kendsgerningen er den modsatte, fremmer bestemt ikke en saglig forhandling. Folketinget skal have tid til det arbejde, som musikrådet for sit vedkommende i hvert fald har skullet bruge 1 år til.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan tilslutte sig begge lovforslag. Vi har hørt så megen argumentation i dag, at jeg ikke behøver at gentage en hel del af det, men kun ganske kort vil sige, at vi selvfølgelig er klar over, at der er tilført flere penge til musiklivet. Vi ved også, at der nok er blevet langt større interesse for musik, og det skal vi glæde os særdeles meget over. Det er godt, at vi har fået forslaget, selv om

vi måske gerne havde set, at det havde været muligt at få nogle flere ting frem nu, men vi har jo mulighed for i kulturudvalget at arbejde for, at vi måske alligevel kan få nogle af dem igennem.

Jeg er helt enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at der skal tid til, fra man får en betænkning, og til man har hørt de forskellige instanser, til at finde ud af, hvad det koster, hvordan det hele skal lægges til rette, og hvornår det skal træde i kraft. Alene det, at vi nu næsten alle er enige om, at der skal ske noget på dette vigtige område, er i sig selv noget meget positivt, og så behøver det jo ikke være et helt år at føre det igennem. Der er faktisk snart ikke mere end et halvt år til, at næste samling begynder, og så kan vi måske starte straks, hvis vi kan gøre et godt forarbejde i udvalget.

Kristeligt folkeparti giver sin fulde støtte til lovforslagene.

Tinning (VS):

Ministerens forslag om at udsætte revisionen af musikloven er naturligvis en hån mod det danske musikliv. En uartighed er det også blevet kaldt, og mere er der ikke at sige om den ting. Debatten har desværre vist, at vi bliver stærkt afhængige af hr. Bernhard Baunsgaards vurdering af, hvornår han har fået sat sig så meget ind i sagerne, at der ikke er tale om jaskeri, men om kvalificeret lovgivning. Det må vi så finde os i.

Jeg vil godt være med til at kigge på betænkningen og at komme så vidt som muligt i retning af at gennemføre de to lovforslag. Det er klart, at 20 mill. kr. over 3 år heller ikke forskrækker os. Vi mener ikke, at der er grund til kun at lave en del af arbejdet nu og så genoptage det i den nye samling. Jeg savner faktisk nogle mere lødige argumenter end hr. Bernhard Baunsgaards bemærkning om, at det er svært at nå at sætte sig ind i lovforslagene, men det må vi tage med og erkende, at det kommer til at stå og falde med hr. Bernhard Baunsgaard. Det er ikke betryggende, men sådan bliver det.

Poulsgaard (FP):

Jeg har mange gange i dag skældt ud på ministeren og sagt, at hun førte en helt forkert politik. I denne situation synes jeg, der er lidt grund for hende til at være stolt, når

[Poulsgaard]

man tænker på, hvordan ministeren ellers er blevet skældt ud af venstrefløjen. Dermed er ikke sagt, at vi kan støtte forslaget, langtfra. Selv om ministeren henviser til, at dette er gennemført på museer, i zoologiske haver og teatre, behøver det jo ikke at være en god idé. Det er simpelt hen en uskik at lægge tingene over til disse mennesker dér, så man næsten sætter folketinget ud af spillet. Jeg er i hvert fald enig med hr. Bernhard Baunsgaard, når han siger, at det ikke er nok, at man orienterer ministeren, man må også orientere folketinget, så vi kan følge lidt med. Det var fornuftig snak. Det er altså en uskik, man er kommet ind på her, fordi ministeren, tror jeg, er personligt fornærmet og ikke vil være gummistempel.

Om den særbeskatning, som nu falder væk, er der at sige, at der da er en masse mennesker i dette land, der har særbeskatning. De kan med lige så god ret sige, at det er forkert, at den særbeskatning falder væk. Mit parti synes, at skat er noget grimme noget. Jeg ved ikke, hvordan vi vil stille os til den lovparagraf, når vi kommer så langt, men vi er altså ikke særlig positive i øjeblikket.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil gerne takke for tilslutningen til delegeringen til musikrådet og for tilslutningen til, at vi nu påbegynder aftrapningen af den kulturelle fond. Det var vist også stort set, hvad jeg havde at takke for.

Så vil jeg sige om det forslag, som musikrådet er kommet til, at det naturligvis er et godt forslag. Det er flot klaret, at man har formået at få så mange til at bakke det op. Det betyder formodentlig, at musikrådet har fundet en balance mellem de forskellige interesser, som alle så nogenlunde har accepteret.

Hvis man ser på, hvad forslaget indeholder, kan man vel i al venlighed selvfølgelig karakterisere det som én stor bevillingsansøgning. Der er ikke de store reformer i systemerne, men man ønsker simpelt hen flere penge til en eksisterende lov plus nogle ændringer: en ændring om, at Københavns og Frederiksberg kommuner opretter kommunale musikudvalg, en ændring om, at staten for fremtiden yder 75 pct. til Sjællands Symfoni-

orkester mod nu 50 pct., og et forslag om, at kommunerne bliver forpligtet til, hvor der er kulturelle samråd, at tage musiklivets repræsentanter ind heri. Disse og de øvrige forslag vil altså betyde merudgifter i 1987, 1988 og 1989 stigende til 20 mill. kr., og det er selvfølgelig mange penge.

Angående udsættelsen er det, som om der ikke rigtig er nogen, der tror på, at der er en ærlig vilje til at forhandle med amter og kommuner. Fru Birthe Hansen karakteriserede, hvordan sådan nogle forhandlinger normalt fandt sted. Det er ikke den forhandlingssituation, der foreligger nu. Der foreligger det, at staten kommer med nogle penge i hånden, med et antal millioner kroner, som man ønsker at lægge oven i den gældende lov. Derefter er spørgsmålet til kommunerne og amterne, om de kan forestille sig en anden byrdefordeling vedrørende de eksisterende bevillinger, dels de penge, staten gerne vil yde, dels det, som kommuner og amter måske ville yde. Det er rigtigt, at det er tanken – som fru Birthe Hansen måske lidt skeptisk refererede – at kommunerne, hvor der er tale om mindre og mere lokalt betonedede arrangementer, i højere grad kunne gå ind, hvori- mod staten med øgede bevillinger skulle gå ind angående de dyre, mere landsdækkende og generelle ordninger som uddannelser, eller hvad det nu kunne være. Heri ligger der ikke noget som helst bondefangeri eller diktat eller andet over for kommunerne. Det er et tilbud til kommunerne om, at staten gerne vil gå ind med nogle flere penge, mens vi gerne vil drøfte, om de derefter vil være med i en aftale om en anden byrdefordeling.

Det er muligt, det ikke kan lade sig gøre, men jeg synes, det kunne være værd at forsøge. Det er måske en ting, jeg har manglet, men det kan jeg ikke bebrejde musikrådet, for jeg har ikke bedt musikrådet om for et år siden at beskæftige sig med dette problem, for jeg syntes måske ikke på det tidspunkt, at jeg selv turde spille ud med det. Det er sådan noget, der sker, når man har været minister et stykke tid, at man synes, det kunne være en god idé. Det er i øvrigt en idé, som jeg mener at vi uden sparehensigter skal tale med kommunerne om på andre områder. Jeg er tilfreds med, at der trods alt ikke er udtrykt et flertal imod tankegangen, men at man naturligvis forventer, at det ikke er et spørgsmål om at få kommunerne til at bakke

[Ministeren for kulturelle anliggender]

helt ud i den ene ende, og at vi så selv sparer i den anden. Det er bestemt ikke formålet.

Fru Birthe Hansen spurgte om lønforholdene, som vi har talt om mange gange. Det piner også mig, at de ikke er kommet på plads endnu, og jeg har lovet at holde kulturudvalget underrettet, når der sker noget. Det seneste, som jeg ikke har nået at underrette om endnu, er, at jeg den 5. februar har modtaget et brev fra Landsdelsorkestermusikerne Fællesråd om, at forhandlinger stadig ikke er kommet i gang, at Kommunernes Landsforening mod forventning ikke har opnået ret til at forhandle, og det er et problem, som jeg omgående vil tage op med indenrigsministeren, for vi kan ikke blive ved med at lade sagen vente på det. Det var forudsat, at Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening skulle forhandle med orkesterfolkene, hvorefter det til sidst skulle godkendes i finansministeriet, når overenskomsten var afsluttet. Det synes jeg var en god måde at få amternes velvilje over for dette problem udmøntet på. Det er ikke lykkedes, af åbenbart mange mærkelige grunde, og det vil jeg selvfølgelig gå ind i, fordi det er mig magtpåliggende at få løst det.

Så vil jeg gerne beskæftige mig med det, der er kaldt en uartighed imod musikområdet. Nu har jeg gjort opmærksom på, hvorledes bevillingsforholdene har været fra 1982-83 til 1985-86, at der har været en vækst fra 17 mill. kr. til 24 mill. kr. Jeg ved ikke, om det kan kaldes en uartighed. Jeg synes ikke, den er særlig udpræget. Hvis dette skal være en uartighed, er der områder inden for kulturministeriet, der kunne bruge nogle ord, som ikke kunne siges fra denne talerstol. Vi har prøvet at lave en opdeling over, hvordan det er gået med de forskellige områder inden for kulturministeriet. Det gør vi en gang imellem for at se, hvilke områder der har flyttet sig i forhold til hinanden, hvilke der går op, og hvilke der går ned. Jeg har inddelt det i tre kategorier, og vi har taget udgangspunktet i tiden fra for fire år siden og til nu. Den absolut laveste gruppe, der er gået ned, er arkiver, skoler og læreanstalter, internationalt samarbejde. Den ligger lavest og er dårligst placeret, og det må vi prøve at opprioritere. Mellemgruppen har en nogenlunde pæn stigning, og det er forskningsbiblioteker, Det kgl. Teater, teatre i øvrigt og det, der hedder øvrige områder, som jeg skal se

bort fra her. I den fine gruppe ligger film lavest med et indekstal på 135 – det er det samme – museer og øverst musik. Jeg har svært ved at se uartigheden over for musikområdet på denne baggrund. Jeg vil gerne minde ordførerne om, at folketinget har vedtaget, at kulturministeren ikke skal spare 2, 4, 6 pct. Det er helt i orden, og jeg takker, men gør opmærksom på, at de lovforslag, vi har fremsat i dag, dog for et finansår betyder merudgifter på 10 mill. kr. uden for totalrammerne. Det er sket på regeringens eget initiativ, men alligevel kalder man en udsættelse på et halvt år eller et års tid for en uartighed imod musikområdet, et område, som jeg har den største sympati for, og som faktisk ligger meget langt oppe, når vi ser på, hvordan udviklingen har været. Jeg synes ikke, det er morsomt, at vores skoler og læreanstalter ikke får flere penge, for det er et område, jeg prioriterer højt. Arkiverne har jeg nævnt i den kulturpolitiske redegørelse. Det er nogle stille, fredelige funktioner, som ingen rigtig interesserer sig for, men det er jo ikke nogen begrundelse for at udhule eller slagte dem. Så jeg vil sige i al venlighed, at hvis man opfatter denne situation som en uartighed imod musikområdet, tror jeg, der er nogle, der vil kunne sige noget andet om den udvikling.

Søren Hansen (S):

Det er ikke altid, at pressen refererer os lige nøjagtigt, men jeg kan meddele, at Politiken, som hr. Bernhard Baunsgaard nævnte før, har refereret mig fuldstændig korrekt. Til gengæld har hr. Bernhard Baunsgaard, som refererede, hvad Politiken havde refereret, ikke refereret rigtigt fra denne talerstol. Jeg har nemlig ikke sagt, at musiklivet er gået ned. Jeg har sagt, at det kommer ned på vågeblus, hvis ministerens forslag om at udskyde vedtages, og det er noget andet.

Hr. Bernhard Baunsgaard vil gerne male et billede af de radikale – jeg ville meget gerne, om det kunne blive virkelighed – der er med til at tegne en fremsynet og en aktiv kulturpolitik. I denne sag kan det ligge på et meget, meget beskedent sted. Vi hørte om 3-4 områder. Det er udmærkede områder, som også vil være indeholdt i det forslag, vi fremsætter i næste uge. Om man kan kalde de fire forslag her aktive og fremsynede, ved jeg

[Søren Hansen]

nu ikke. Jeg synes nok, at der er en bid vej fra disse lovforslag til det, det gerne skulle være.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hvis hr. Søren Hansen kunne finde ud af med sig selv, hvad det egentlig var, han mente, ville det være nemmere at snakke med ham om det. Jeg spurgte udtrykkeligt, om han var parat til at tage det økonomiske, men jeg kunne ikke få noget svar på det. Jeg kunne meddele, at det ikke forskrækkede mig at bruge godt 20 mill. kr. ekstra for statens vedkommende på musikområdet i løbet af en 3-årig periode. Jeg nævnte nogle områder, der efter min mening skulle med, og jeg sagde dertil, at jeg var parat til at forhandle i udvalget og se, om vi kunne få flere med, og så nøjes hr. Søren Hansen med at tage dem, jeg udtrykkeligt har nævnt, og nævner ikke, at jeg er parat til at gå videre.

Jeg synes også, at hr. Søren Hansen skulle tage at citere rigtigt, når han vil rette mig, for hr. Søren Hansen taler nemlig ikke om at komme ned på vågeblus, men han taler om at komme ned på mindre end vågeblus.

Måtte jeg så sige om ministerens ord om, at vi denne gang ikke er kommet videre med hensyn til lønninger og pensioner, at det burde være klart for enhver, at hvis man underbyder musikerne i provinsen – jeg har haft diskussion om det med tidligere finansminister Knud Heinesen – søger de gode musikere ved først givne lejlighed hen, hvor de ikke alene får bedre løn, men også bedre pension. Fru Lise Østergaard havde som kulturminister udarbejdet et forslag med fuld tilslutning fra kulturudvalget, så vidt jeg husker alle partier, og så stoppede Heinesen det. Dengang var Kommunernes Landsforening parate til at gå ind for det, men nu er vi altså kommet i den situation, at Kommunernes Landsforening ikke er parate til at gå videre, mens det herinde er lykkedes at få et flertal for, at vi under alle omstændigheder skal gå videre. Sådan ligger det.

Jeg tror, at vi er nødt til – og det kan vi eventuelt gøre gennem kulturudvalget – at gøre os klart, at den går ikke, den måde, vi opbygger dansk kulturliv på. Vi opbygger det efter det, som jeg har kaldt den socialdemokratiske model, som rent umiddelbart har overordentlig meget for sig, nemlig at der

skal begyndes med et lokalt ønske, hvorefter staten skal støtte. Det gælder f.eks. landsdels-scenerne, den storkøbenhavnske, den i Århus, den i Odense og den i Ålborg, og det gælder landsdelsorkestrene. Hvad oplever vi så? Vi oplever for teatrenes vedkommende, at Københavns amt er parat til at aftage 24 pct. af forestillingerne. Sidste gang, da vi blev klar over, at de prøvede at smyge sig udenom, fik vi vedtaget, at de skulle betale noget. Hvad betalte de så for at få ca. en fjerdedel af forestillingerne? 6 pct. af udgifterne. Vi har oplevet det samme på musikområdet. De forhandlinger, som ministeren skal føre med amterne, er altså en nyordning. Vi er nødt til på en eller anden måde, for ikke at få stop i dansk kulturliv, at gennemføre, at amterne, når de samlet har bestemt, at de vil have et kulturliv på et vist niveau, må forstå, at det koster, og at det er dem, der skal betale. Det kan ikke hjælpe noget, at Københavns amt melder sig ud af teaterforestillingerne. Den planlægger vist også at melde sig ud vedrørende musik og lade de andre betale det, for ellers kan jeg ikke forstå det mærkelige forslag om, at den halvdel, der er den rigeste i Danmark, nemlig Sjælland, Lolland, Falster og Storkøbenhavn, skal have ekstra tilskud af det øvrige land, så de kun skal betale 25 pct. tilsammen, til trods for at de kun har ét orkester og halvdelen af befolkningen.

Jeg ved, at der har været vrøvl med Lolland-Falster om det sjællandske orkester. Jeg ved, at kommuner i Jylland har sagt, at når Lolland-Falster kan lade være med at betale, kan de også. Det går altså ikke. Vi må på en eller anden måde have gennemført en ordning, så amterne forstår, at når de ønsker landsdelsorkester og landsdelsscener, må der penge på bordet. Ingen skal have lov til at smyge sig udenom.

Det håber jeg er det, ministeren vil forhandle, ellers opfordrer jeg hende stærkt til at gøre det.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal ganske kort bare kommentere hr. Bernhard Baunsgaards forslag om, hvad der i en god forstand burde ryddes af vejen nu. Jeg synes, vi kan se på konsulenterne. Det er rigtigt, at hvis vi påtænker at gå videre, kan

[Ministeren for kulturelle anliggender]

det være en fordel at have disse konsulenter til hjælp.

Der er overhovedet ikke noget problem vedrørende musikuddannelsesudvalget, for det har jeg allerede for en rum tid siden skrevet til undervisningsministeren om. Vi er ganske enige om, at vi ikke vil undvære det udvalg.

Med hensyn til en styrkelse af musikrådets sekretariat er det klart, at der ligger en rationaliseringsgevinst for kulturministeriet i, at vi slipper for dobbeltadministration. Det er således, at vi i dag starter helt forfra på sagsbehandlingen, når vi får indstillingen fra musikrådet. I det omfang musikrådet får en øget arbejdsbyrde, fordi det nu træffer endelig afgørelse i stedet for at indstille – det kan være nogle rent praktiske ting med at sende breve ud – er det naturligvis klart, at vi må se på det. Vi skal ikke have en dobbelt rationaliseringsgevinst.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg takker for ministerens tilsagn og håber, vi kan nå endnu længere i kulturudvalget i fællesskab, for jeg forstår, at der er åbninger fra regeringspartierne, og det har der jo allerede været fra ministeren.

Men så vil jeg gerne gentage mit spørgsmål: vil ministeren optage forhandlinger med amterne om, at vi når til en ordning, så alle amter, der har landsdelsorkestre, skal betale? Jeg forstår godt, at det er vanskeligt, for vi er jo inde i det, der hedder det kommunale selvstyre, men der må laves en nyordning på området.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil meget gerne drøfte denne sag videre med hr. Bernhard Baunsgaard og i kulturudvalget med de tal på bordet, som hr. Bernhard Baunsgaard nævner. Men jeg kan godt sige, at hvis staten kommer med penge i hånden og gerne vil gå foran for bl.a. at løfte landsdelsorkestrene, kan vi ikke tolerere, at der er nogle amter, der spiller syvende violin og trækker sig bukkende ud ad bagdøren. Den går ikke. Så jeg er ganske enig i hold-

ningen, jeg vil bare gerne have lov til at vurdere det med tallene og eksemplerne foran mig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (13/2 86):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Nyt medl.: Estrup (RV)

Udtræder: Estrup (RV)

Ny stedf.: Lone Dybkjær (RV)

Udvalget om offentlige arbejder (13/2 86):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Ny stedf.: Larsen-Ledet (RV)

Retsudvalget (13/2 86):

Udtræder: Estrup (RV)

Ny stedf.: Larsen-Ledet (RV)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 14. februar 1986, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.37